

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 23. septembar 2019. godine
Br. ref.:RK 1430/19

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI200/18

Podnosilac

Sokol Haziraj

**Ocena ustavnosti Rešenja Vrhovnog Suda Republike Kosovo Rev.
nr.261/2018, od 30. oktobra 2018. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Arta Rama-Hajrizi, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Bekim Sejdiu, sudija
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Gresa Caka-Nimani, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija i
Nexhmi Rexhepi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podnet od strane Sokola Haziraja (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), kojeg zastupa Naser Peci, advokat.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava ustavnost Rešenja Vrhovnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Vrhovni Sud) Rev. nr.261/2018, od 30. oktobra 2018. godine, koju je primio 15. decembra 2018. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporenog Rešenja, kojom se, tvrdi podnosilac zahteva, povređena njegova prava koja su zagantovana članom 32 [Pravo na Pravno Sredstvo] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) i članom 13 Evropske Konvencije o Ljudskim Pravima (u daljem tekstu: Konvencija), kao i Protokola br. 7 iste.

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na stavu 1 i 7 člana 113 [Jurisdikcija i Ovlašćene Strane] Ustava, članu 22 [Procesuiranje Podnesaka] i članu 47 [Individualni zahtevi] Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosova, br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 32 [Podnošenje podnesaka i odgovora] Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovník o Radu).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 21. decembra 2018. godine, podnosilac zahteva je podneo zahtev pred Ustavnim Sudom Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
6. Dana 8. januara 2019. godine, Predsednica Suda je imenovala sudiju Nexhmija Rexhepija za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, u sastavu sudija: Arta Rama-Hajrizi (predsedavajuća), Bekim Sejdiu i Selvete Gërzhaliu-Krasniqi.
7. Dana 17. januara 2019. godine, Sud je obavestio podnosioca u vezi sa registracijom zahteva i dopunom istog odgovarajućom dokumentacijom. Istog dana, jedna kopija zahteva se poslata i Vrhovnom Sudu.
8. Dana 4. septembra 2019. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno je preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

9. Dana 1 novembra 1996. godine, Opštinski sud u Prištini je aktom Vr. br. 6399/96 potvrdio ugovor koji je bio sklopljen između N.G (prodavac) koji je zastupao J.G i N.V. (kupac), o kupoprodaji nepokretnih imovina br. 653/1 i br. 653/2, na mestu zvanom "Novo Lojze" u ukupnoj površini od 027.02 ha, po kulturi njiva 4. klase, katastarska zona Čaglavica, opština Priština.
10. Dana 21. novembra 2000. godine, Opštinski sud u Prištini je aktom Vr. br. 3487/2000, potvrdio novi ugovor koji je sklopljen između N.V. (sada prodavac) i N.G., (sada kupac).

11. Dana 26. septembra 2009. godine, tužilac J.G. je podneo tužbu protiv tuženog N.G zato što je sklopio ugovor na neovlašćeni način sa N.V., tražeći od suda da se ugovor o kupoprodaji navedene nepokretne imovine poništi zato što istom nedostaju osnovni elementi, odnosno volja straga, isplata cene i primopredaja nepokretne imovine, a što po zakonskim odredbama ZOO-a, nedostatak ovih elemenata čini ugovor ništavnim. Kao umešač u postupku, predlog za usvajanje tužbe J.G od strane prvostepenog suda je dao i podnosilac zahteva.
12. Dana 22. decembra 2009. godine, Opštinski sud u Prištini je Presudom C. br. 397/2006, odbacio kao neosnovan tužbeni zahtev tužioca J.G kao i predlog podnosioca zahteva kao umešača, ocenjujući da nije bilo dovoljnih dokaza za usvajanje tužbenog zahteva, putem kojeg je zatraženo poništenje ugovora koji je sklopljen između N.G i N.V.
13. Podnosilac zahteva i tužilac J.G. su, protiv Presude Opštinskog suda u Prištini od 22. decembra 2009. godine, podneli žalbu pred Okružnim sudom u Prištini, zbog ozbiljnih povreda odredbi parničnog postupka.
14. Dana 14. maja 2010. godine, Okružni sud u Prištini je Presudom Ac. nr. 240/2010, odbacio kao neosnovanu žalbu koja je podneta od strane podnosioca zahteva kao umešača i tužioca J.G, potvrđujući tako Presudu Opštinskog suda u Prištini od 22. decembra 2009. godine.
15. Podnosilac zahteva i tužilac J.G. su, protiv Presude Okružnog suda u Prištini od 14. maja 2010. godine, podneli zahtev za reviziju pred Vrhovnim Sudom, zbog ozbiljnih povreda odredbi parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava, sa predlogom da se obe presude nižestepenih sudova izmene, tako da se tužbeni zahtev tužioca prihvati kao osnovan ili da se ponište a predmet da se vrati prvostepenom sudu na ponovno odlučivanje. Protiv iste presude, i Državni tužilac je podneo zahtev za zaštitu zakonitosti, a zbog pogrešne primene materijalnog prava, sa predlogom da se osporene presude ponište a predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno suđenje.
16. Dana 16. aprila 2013. godine, Vrhovni sud je Presudom Rev. Mlc. nr. 217/2010, odbacio kao nedozvoljen zahtev za reviziju podnet od strane podnosioca zahteva, odbacio kao neosnovan zahtev za reviziju podnet od strane tužioca J.G., dok je zahtev za zaštitu zakonitosti, koji je bio podnet od strane Državnog tužioca smatrao povučenim, a po zahtev tužioca. Nakon donošenja odluke, podnosilac zahteva je zatražio objašnjenje od Vrhovnog suda u vezi sa njegovom žalbom, a koji je, dana 14. maja 2013. godine, od strane predsednice Veća za razmatranje uputio podnosioca zahteva da se u vezi sa ovim pitanjem obrati sudovima niže instance.
17. Dana 14. juna 2013. godine, podnosilac zahteva je zatražio od Osnovnog suda u Prištini da se njegova žalba pošalje Apelacionom sudu, da bi se odlučilo po meritumu. Putem ove žalbe podnosilac zahteva je osporio Presudu Opštinskog suda u Prištini od 22. decembra 2009. godine, zbog ozbiljnih povreda odredbi parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava sa predlogom da: *"...žalbu umešača usvoji kao osnovanu, da napadnutu presudu izmeni tako što će usvojiti u potpunosti kao osnovan tužbeni zahtev tužioca ili da*

napadnutu presudu poništi a predmet da vrati prvostepenom sulu na ponovno razmatranje i odlučivanje.”

18. Dana 28. marta 2017. godine, Apelacioni sud je, Presudom Ac. nr. 1887/13, odbacio kao nedozvoljenu žalbu koja je bila podneta od strane podnosioca zahteva, obrazlažući, između ostalog, da: *“Apelacioni Sud je, kao drugostepeni sud, nakon procene žalbenih navoda u vezi sa napadnutom presudom, na osnovu odredbi članova 194 i 195, ZPP-a, našao da: Žalba ovlašćenog lica umešača nije dozvoljena.” (...)* U smislu navedenih odredbi drugostepeni sud je procenio i odlučio da žalbu ovlašćenog lica umešača odbaci kao nedozvoljenu jer je osporena presuda u potpunosti potvrđena od strane Okružnog suda u Prištini Ac. nr. 240/2010, od 14.05.2010. godine, i od ovog datuma, ista je u potpunosti postala pravosnažna”.
19. Jednog neodređenog dana, podnosilac zahteva je podneo zahtev za reviziju pred Vrhovnim Sudom, a protiv Presude Apelacionog Suda, Ac. nr. 1887/2013, od 28. marta 2018. godine, zbog ozbiljnih povreda odredbi parničnog postupka.
20. Dana 30. oktobra 2018. godine, Vrhovni Sud je, Rešenjem Rev. nr. 261/2018, odbio kao neosnovan zahtev za reviziju koji je podnet od strane podnosioca zahteva, obrazlažući da je drugostepena odluka postata pravosnažna, jer: *“Vrhovni Sud je ... svojom Presudom Rev. Mlc. nr. 217/2010 od 16.4.2013. godine, odbacio kao neosnovanu reviziju tužioca podnetu protiv Presude Okružnog Suda u Prištini, AC. nr. 240/2010 od 14.5.2010. godine i odbio je kao nedozvoljenu reviziju ovlašćenog lica umešača koja je bila podneta protiv gore navedene presude, dok je zahtev za zaštitu zakonitosti, podnet od strane Državnog tužioca Kosova protiv presude Okružnog suda u Prištini, AC. nr. 240/2010 od 14.5.2010. godine i Presude Opštinskog suda u Prištini, C. nr. 397/2006 od 22.12.2009. godine, smatrao povučenim. Iz ovoga proizilazi da je i u postupku po vanrednim lekovima potvrđena odluka drugostepenog, odnosno, prvostepenog suda.”*

Navodi podnosioca zahteva

21. Podnosilac zahteva navodi da su mu odlukama redovnih sudova povređena njegova osnovna prava da koristi efektivne pravne lekove koji su zagaranтовани članom 32 Ustava, *“Sastavni deo prava na pravnu pomoć je upravo pravo na efektivna pravna sredstva koje je prepoznato i Evropskom Konvencijom, član (13). Protokol br. 7 Evropske Konvencije garantuje pravo na žalbu tako da svako ima pravo da njegov slučaj bude razmotren od strane najvišeg suda”.*
22. Dalje, podnosilac zahteva navodi da: *„slučaj umešača nije razmotren od strane drugostepenog suda po meritumu žalbe već je uz propuste suda odbačen kao nedozvoljen”.*
23. Na kraju, podnosilac traži od Suda da se zahtev razmotri po meritumu; da se utvrdi povreda prava na pravna sredstva, kao i da se poništi Rešenje Rev. nr. 261/2018.

Prihvatljivost zahteva

24. Sud prvo razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti, koji su propisani Ustavom, dalje precizirani Zakonom i utvrđeni Poslovníkom.
25. U tom smislu, Sud se poziva na stavove 1 i 7, člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, koji propisuju:

“Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.

[...]”.

26. Sud se takođe poziva i na članove: 47 [Individualni zahtevi], 48 [Tačnost podneska], i 49 [Rokovi] Zakona, koji propisuju:

Član 47
[Individualni zahtevi]

[...]

„2. Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva“

Član 48
[Tačnost podneska]

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori.”

Član 49.
[Rokovi]

“Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku...”

27. Što se tiče ispunjenja ovih uslova, Sud ocenjuje da je podnosilac zahteva podneo zahtev u svojstvu ovlašćene strane kao i da osporava akt javnog organa, odnosno Presudu Vrhovnog suda PML. nr. 208/2017, nakon što je iscrpeo sva pravna sredstva propisana zakonom. Podnosilac zahteva je takođe podneo svoj zahtev u skladu sa rokovima propisanim u članu 49.
28. Izuzev ovoga, Sud razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio kriterijume prihvatljivosti koji su predviđeni u pravilu 39 (2) Poslovnika o Radu, koje određuje:

“(2) Sud može smatrati zahtev neprihvatljivim, ako je zahtev očigledno neosnovan, jer podnosilac nije dovoljno dokazao i potkrepio tvrdnju”.

29. Sud podseća da podnosilac zahteva tvrdi povredu njegovih prava zagarantovanih članom 32 [Pravo na prano sredstvo] Ustava, u vezi sa članom 13 Konvencije, i sa protokolom br. 7 iste, zbog toga što on smatra da je njegova žalba kao umešača u postupku iniciranom od strane tužioca J.G. nije razmatrana po meritumu od strane redovnih sudova.
30. U ovom konkretnom slučaju, Sud će oceniti da li su na navode podnosioca zahteva u vezi sa povredom gore navedenih članova, odgovorili redovni sudovi i da li su njihovi zaključci bili obrazloženi i ubedljivi.
31. Sud primećuje da su tvrdnje podnosioca zahteva koje su navedene u žalbi, protiv Presude Osnovnog suda u Prištini od 22. decembra 2009. godine, bile obrazložene od strane Apelacionog suda na sledeći način: *“Apelacioni Sud je, kao drugostepeni sud, nakon procene žalbenih navoda u vezi sa napadnutom presudom, na osnovu odredbi članova 194 i 195, ZPP-a, našao da: Žalba ovlašćenog lica umešača nije dozvoljena.” (...)* U smislu navedenih odredbi drugostepeni sud je procenio i odlučio da žalbu ovlašćenog lica umešača odbaci kao nedozvoljenu jer je osporena presuda u potpunosti potvrđena u Presudi Okružnog suda u Prištini Ac. nr. 240/2010, od 14.05.2010. godine, i od ovog datuma, ista je u potpunosti postala pravosnažna.”
32. Štaviše, Apelacioni sud je dalje obrazložio da: *“Apelacioni sud zasniva svoj zaključak da odbaci žalbu na činjenici da je po zahtevu umešača sa presudom Opštinskog suda u Prištini C.nr.397/06, od 22.12.2009. godine, bilo već odučeno u posebnoj tački u izreci presude - tačka IV (četiri) izreke i kada je Okružni sud u Prištini odlučio po žalbi tužioca sa presudom Ac. nr. 240/2010 od 14.05.2010. godine, tačka IV (četiri) izreke presude nije ostala nerazmotrena već je odlučio da se presuda prvostepenog suda potvrdi u celosti. U momentu kada je presuda prvostepenog suda potvrđena u celosti od strane drugostepenog suda, onda se presuda prvostepenog suda može izmeniti samo vanrednim sredstvima, jer redovna sredstva osporavanja protiv pravosnažne presude nisu dozvoljena u ovom slučaju.*
33. Sud takođe primećuje da su navodi podnosioca zahteva adresirani na sveobuhvatan način i od strane Vrhovnog suda, koji je u rešenju u vezi sa revizijom, između ostalog naveo da: *“Vrhovni Sud je... svojom Presudom Rev. Mlc. nr. 217/2010 od 16.4.2013. godine, odbio kao nedozvoljenu reviziju ovlašćenog lica umešača koja je bila podneta protiv gore navedene presude(...) . Iz ovoga proizilazi da je i u postupku po vanrednim lekovima potvrđena drugostepena, odnosno, prvostepena odluka (...)*
34. Kao zaključak, Vrhovni sud je utvrdio da: *“Stoga ... žalba umešača se predstavlja kao bespredmetna u ovoj situaciji jer je presuda prvostepenog suda postala pravosnažna i zato što su iscrpljenja sva pravna sredstva, drugostepeni sud je, kao i po mišljenju ovog suda, pravilno postupio kada je odbacio žalbu umešača kao nedozvoljenu.”*

35. Sa ovog gledišta, Sud smatra da su na tvrdnje koje je podnosilac zahteva naveo pred Apelacionim sudom putem žalbe i pred Vrhovnim sudom, putem zahteva za reviziju, navedeni sudovi odgovorili na sveobuhvatan način obrazlažući u detaljima svoje zaključke. U ovom slučaju, redovni sudovi su ocenili da su tvrdnje podnosioca zahteva uzete u obzir i od strane Okružnog suda, koji je ocenio da su žalbe koje su bile podnete od strane tužioca J. G. i podnosioca zahteva bile neosnovane, samim tim potvrđujući Presudu C. nr. 397/2006 Opštinskog suda u Prištini od 22. decembra 2009. godine. Dalje, sudovi su ocenili da su tužilac i podnosilac zahteva protiv rešenja Okružnog suda Ac. nr. 240/2010 od 14. maja 2010. godine, iscrpeli i vanredni prani lek, reviziju, i u ovom slučaju Vrhovni sud je, Presudom Rev. Mlc. nr. 217/2010 od 16. aprila 2010. godine, odbacio kao nedozvoljen zahtev podnosioca zahteva, dok je zahtev za reviziju podnet od strane tužioca J.G. odbijen kao neosnovan.
36. U tom pogledu, Sud primećuje da je Apelacioni sud odbacio žalbu podnosioca zahteva zbog običnih proceduralnih razloga, smatrajući da je isti iscrpeo sva redovna i vanredna efikasna pravna sredstva i zato što je presuda C. nr. 397/2006 Opštinskog suda u Prištini od 22. decembra 2009. godine sada već postala pravosnažna. Ovaj zaključak Apelacionog suda je potvrđen i od strane vrhovnog suda i to rešenjem Rev. nr. 261/2018, od 30. oktobra 2018. godine, a koje podnosilac osporava pred Sudom.
37. Samim tim, Sud, primećuje da se podnosilac zahteva prosto ne slaže sa postupkom pred redovnim sudovima. Ipak, nezadovoljstvo podnosioca zahteva ishodom postupaka od strane redovnih sudova ne može samo po sebi predstavljati argumentovanu tvrdnju o povredi prava na pravično i nepristrasno suđenje (vidi, *mutatis mutandis*, slučaj ESLJP-a *Mezotur-Tiszazugi Tarsulat protiv Mađarske*, odluka od 26. jula 2005. godine, stav 21; vidi Rešenje o neprihvatljivosti Ustavnog Suda u predmetu: KI25/11, sa podnosiocem *Shaban Gojnovci*, od 28. maja 2012. godine, stav 28; vidi, takođe slučaj KI56/17, podnositeljka zahteva *Lumturije Murtezaj*, Rešenje o neprihvatljivosti od 18. decembra 2017. godine, stav 42).
38. Sud naglašava da nije dužnost suda da se bavi činjeničnim i greškama u zakonu za koje se navodi da su počinjene od strane redovnih sudova prilikom procene dokaza ili primene zakona (zakonitost), izuzev i ukoliko su takve greške mogle povrediti osnovna prava i slobode zaštićene Ustavom (ustavnost). Sud sam ne može da oceni zakon koji je primenio neki redovan sud da bi doneo neku odluku umesto neke druge odluke. Ukoliko bi bilo drugačije, Sud bi delovao onda kao sud „četvrtog stepena“, a to bi rezultiralo prekoračenjem ograničenja utvrđenih u nadležnosti suda.
39. Uistinu, uloga redovnih sudova je da tumače i primenjuju odgovarajuća pravila proceduralnog i materijalnog prava (vidi, ESLJP slučaj *Perlala protiv Grčke*, stav 25 i *Khan protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, stav 34, i vidi takođe predmete KI70/11, Podnosilac zahteva *Faik Hima, Magbule Hima i Bestar Hima*, odluka o neprihvatljivosti, od 16. decembra 2011. godine; i KI56/17, podnositeljka zahteva *Lumturije Murtezaj*, neprihvatljivosti od 18. decembra 2017. godine, stav. 41).

40. Dužnost Ustavnog Suda je da osigura skladnost sa pravima zagwarantovanim Ustavom i drugim pravnim instrumentima. Stoga, Ustavni sud ne može da postupa kao “sud četvrtog stepena” (vidi, *mutatis mutandis*, slučaj Ustavnog suda KI86/11, podnosilac zahteva *Milaim Berisha*, rešenje o neprihvatljivosti od 5. aprila 2012. godine).
41. Stoga, na osnovu gore navedenog, Sud smatra da je podnosilac zahteva imao dovoljno mogućnosti da pred redovnim sudovima predstavi sve svoje tvrdnje u vezi sa povredama njegovog prava. Štaviše, Sud smatra da su njegovi argumenti bili saslušani na pravilan način i da su bili razmotreni na potreban način od strane redovnih sudova. Sud smatra da su odluke redovnih sudova bile obrazložene i nisu ni na koji način bile nezakonite ili arbitrarne. (vidi, slučaj ESLjP-a, *Shub protiv Litvanije*, br. 17064/06, ESLjP, Odluka od 30. juna 2009. godine).
42. Kao zaključak, Sud smatra da je zahtev neosnovan po ustavnim osnovama, jer podnosilac zahteva nije potvrdio i nije dovoljno potkrepio svoje navode u vezi sa povredom prava koja su zagantovana Ustavom i Konvencijom.
43. Samim tim, Sud zaključuje da je zahtev očigledno neosnovan po ustavnim osnovama i, u skladu sa pravilom 39 (2) Poslovnika o radu, isti se treba proglasiti neprihvatljivim.

IZ OVIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu da članom 113.7 Ustava, članom 20 Zakona i pravilima 39 (2) i 59 (2) Poslovnika o radu, dana 4. septembra 2019. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;
- III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu, u skladu sa članom 20 (4) Zakona;
- IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Nexhmi Rexhepi

Predsednica Ustavnog suda

Arta Rama-Hajrizi